

KANTONALNI SUD U BIHAĆU
 BROJ: K-10/97-RZ.
 DANA: 30.04.1997. godine

Pravosnažno 26.03.1998. godine.
 Presudom Vrhovnog suda F BiH broj Kž-475/97 od 26.03.1998.god.
 prvostepena presuda preinačena u odluci o kazni tako da se optuženi
 osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina.

U IME NARODA !

Kantonalni sud u Bihaću, u vijeću sastavljenom od sudija, Hođžić Fikreta kao predsjednika vijeća, Mušić Abdulmedžida kao člana vijeća i sudija porotnika, Mustafić Smaila, Fazlić Ibrahima i Dupanović Ibrahima kao članova vijeća, sa zapisničarem Sulić Zlatkom, u krivičnom predmetu protiv optuženog Bijelić Nebojše sina Č. iz B.L., ul. ..., radi krivičnog djela - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. KZ-a, postupajući po optužnici Višeg javnog tužilaštva Zenica, br Kt: 4/96 od 24.06.1996.godine, nakon održanog usmenog, glavnog i javnog pretresa, u prisutnosti zamjenika Kantonalnog tužioca Jusufa Junuzovića, optuženog i njegovog branioca Rujević Vesne, advokata iz Banjaluke, dana 30.04.1997.godine donio je i javno objavio:

P R E S U D U

OPTUŽENI BIJELIĆ NEBOJŠA zv. "Jazo" sin Č. i majke Đ., rođ. B., rođen 22.03.1966.godine u selu R., Općina K., sa prebivalištem u B.L. ul. ..., oženjen, otac troje djece, pismen sa završenom OŠ, po zanimanju radnik, ..., državljanin ... , slabog imovnog stanja, osuđivan ..., nalazi se u pritvoru od 12.01.1996.godine

K r i v j e :

Što je:

U vrijeme oružanog sukoba u Republici Bosni i Hercegovini kao pripadnik oružanih snaga tzv. "Republike Srpske" u toku maja, jula i avgusta 1992.godine na području Općine K., kršeći pravila Međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba (čl. 3. t. 1. - a, c i čl. 33. st. 2. u vezi sa čl. 147. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme oružanog sukoba iz 1949.godine), vršio protivzakonito lišavanje slobode, odvođenje i zatvaranje, ubijanje i pljačkanje Bošnjackog civilnog stanovništva na način da je:

- Tačno neutvrđenog dana u mjesecu maju 1992. godine u selu K., Općina K., učestvovao u protivzakonitom lišavanju slobode, odvođenju i zatvaranju u fiskulturnu salu OŠ "N.M." u K. veće grupe Bošnjaka civila u kojima su Između ostalih bili: H. F. i K. H. u kojoj su sali ispitivani i tučeni,

- Tačno neutvrđenog dana u popodnevnim satima u mjesecu julu 1992. godine u selu H. Općina K., u grupi sa O. J., Č. S., M. J., M. R. i M. M. lišili slobode civile: H. S., H. A., H. S.1 i H. T. koje su izveli iz S. H. na seoski put prema selu R., te nakon što su odmakli oko 500 m od sela H., lažno prikazali H. A. i H. T. da ih puštaju i da mogu da bježe, istima pucali u leđa iz automatskog oružja kada su počeli da se udaljavaju, na koji način je on lično, Bijelić Nebojša pucajući iz automatskog oružja u iste, učestvovao u lišavanju života H. A. i H. T. koji su pogođeni mecima pali mrtvi na zemlju, gdje su ostavljeni da leže, nakon čega su H. S. i H. S.1 poveljeli putem dalje prema K. da bi na mjestu zvanom M. G. D.G., M. J., Č. S. i M. M. pucanjem iz automatskog oružja lišili života H. S. i H. S.1 kojem događaju je bio prisutan i optuženi,

- U tačno neutvrđenim danima u mjesecu julu 1992.godine u selu K. Općina K. izvršio pljačkanje imovine iz kuće V. D. kojom prilikom je uzeo i za sebe prisvojio jedan video i jedan TV u boji, iz garaže vlasnika D. N. sa grupom neidentifikovanih lica uzeli i prisvojili jedno putničko vozilo "džeta", iz kuće H. E. uzeo i prisvojio sav stolarski alat, među kojima i četiri strujne hoblarice, dvije bušilice, dvije brusilice, 100 l goriva za vozilo, 30 l motornog ulja i neutvrđenu količinu brašna i soli, a dana 18.08.1992.godine u grupi sa Š. N., D. M. i B. R. u selu S. Općina K., oduzeli i prisvojili od C. S. jedan zlatni prsten neutvrđene vrijednosti.

Čime je počinio krivično djelo - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. KZ-a, pa se primjenom istog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba čl. 33. i 41. KZ-a,

OS U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 20 /DVADESET/ GODINA.

U smislu čl. 50. KZ-a, u izrečenu kaznu zatvora optuženom seuračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 12.01.1996.godine pa na dalje.

U smislu čl. 98. st. 1. ZKP-a, optuženi je dužan da plati troškove sudu u iznosu od 99.442,00 BH dinara te paušal sudu u iznosu od 20.000,00 BH dinara, a sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude.

O b r a z l o ž e n j e

Više javno tužilaštvo Zenica pod br. Kt: 4/96 dana 24.06.1996.godine podiglo je optužnicu protiv Bijelić Nebojše koju je Kantonalno tužilaštvo Bihać na pretresu održanom dana, 28.04.1997.godine činjenično izmijenilo stavljajući na teret optuženom izvršenje krivičnog djela - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. KZ-a.

U svojoj odbrani iznijetoj u toku istrage optuženi navodi da je rođen u selu R. Općina K. gdje je i živio, da je prije rata radio u "Š." K.. Nakon provedenih stranačkih izbora odnosi između Bošnjačkog i Srpskog stanovništva koji su prije toga bili jako dobri, počeli su da se usložnjavaju a on je bio angažovan u Srpsku demokratsku stranku u kojoj je bilo uključeno oko 150 članova iz S.. Jedan od ključnih zadataka rukovodstvo stranke bio je da ih naoruža, a oružje su dobivali od Općine K. koje je dolazilo od tadašnje JNA. On je zadužio poluautomatsku

pušku "papovku, jednu bombu i 70 metaka, a oružje su dobili brojni članovi stranke. U njihovom selu pored pušaka dobili su jedan ručni bacač sa dva sanduka granata i bili su dobro naoružani za razliku od Bošnjaka iz S. koji nisu dobili nikakvo noružanje. Ovo se sve dešavalo u aprilu 1992.godine, a potom je vršena i obuka kojoj je prisustvovao i major B. L. iz K., a toj obuci i sastancima skrenuta im je pažnja da je primjećeno da se Bošnjaci sastaju i da nešto spremaju te da se naoružavaju. Kada je oštećen TV repetitor koji je bio u R., a preko kojeg se dobivala slika i zvuk na TV prijemnicima, odnosi su se još više pogoršali jer je sumnja pala na Bošnjake. U mjesecu maju 1992.godine u selu K. ubijen je S. D. koji je bio zamjenik komandira civilne policije, a ranjen Ž. D. pa su došle dvije čete Srpskih vojnika iz sastava 15. Petrovačke brigade, te je pokupila sve muškarce Bošnjake od 18 do 60 godina koji su prevezeni u K., a potom najvećim dijelom odvedeni u logor M.. Dalje navodi da su svi Bošnjaci predali svoje naoružanje kojeg je bilo veoma malo i sastojalo se uglavnom od lovačkih pušaka i pištolja, a ova vojska po navodima optuženog nije ubijala Bošnjake niti ih pljačkala. Nakon 15-ak dana njih je zamjenio Ključki samostalni bataljon čiji je komandant bio B. R. i oni su patrolirali po selima G. R., H. i K. te ubijali pljačkali i na razne načine maltretirali Bošnjačko stanovništvo. Ovaj bataljon zamijenila je samostalna četa koja je brojala oko 70 vojnika na čelu sa M. M. i oni su bili još žešći u pljačkanju i ubijanju Bošnjačkog stanovništva te paljenju kuća. Dalje navodi da su on i A. S. najvjerovatnije 11.07.1992, god. krenuli prema selu K., on je imao pušku "papovku", a A. autoatsku pušku, pili su vode kod kuće B. H. te su ugledali H. S. ispred njegove kuće te su ga tad pitali da li je bio na policijskom ispitivanju te gdje se skriva. On da im je odgovorio da nije bio na ispitivanju te ih je odveo iza kuće i pokazao mjesto u bunaru gdje se krio, a tu je bio neki ležaj, hrane i tehničkih stvari što su potrpali u najlon kese. S. su povelili na ispitivanje i kad su došli u selo R. kod škole, odnekud se pojavio D. G. koji je prišao S., prislonio ga uza zid škole i počeo ga tući. Dok se ovo dešavalo, tu su se okupili: O. J., Č. S., M. J. i M. R., kao i M. M. te su povelili S. i na ulazu u selo D. našli su jednu grupu žena i djece, a Č. im je naredio da se skupe u jednu kuću gdje ih je zatvorio, a on da je našao jedan automobil Švajcarske registracije "Ford siera", razbio rezervoar i podmetnuvši lavor istankao gorivo, a A. je ušao u kuću V. D. i iznio video, kožnu jaknu i patike. Po dolasku u H., naišli su na jednog mladića H. A. i njega a i žene koje su bile tu, pitali su gdje su muškarci, nakon čega je jedna žena otišla i sa njive dovela braću S. i T. H. te su sa ovom četvoricom krenuli prema selu D., s tim da među njima nisu bili tada D. G. i A. R. jer su otišli u drva. Kad su se udaljili oko 150 do 200 m od S. H., u jednom trenutku najprije je O. a potom i Č. S. rekli su braći S. i T. da bježe, a kada su to ponovili, braća H. su se pogledali i počeli udaljavati od nas penjući se uz blagu uzvisinu s druge strane ceste. Kad su se udaljili na oko 30 do 50 m, O. J. njima ostalim rekao je nešto u smislu pucajte ili udrite. Prije ovoga, on je svoju papovku sa A. G. zamijenio za automatsku pušku i tad su O. J., Č. S., M. M. i on - optuženi pucali rafalima u visni pojasa u pravcu braće H. i braća S. i T. su pali, pogođeni, a on da je ispalio rafal 4 do 5 metaka. Dalje su nastavili prema K. vodeći A. i S. te su na glavnoj cesti sreli traktor na kojem su bili G. D. i R.A. koji su se vraćali s drva, a sreli su se na mjestu zv. "M. G". G. D. im je rekao da nema potrebe da ovu dvojicu dalje vode te je izdvojio A. i S., naredili im da se udalje od puta do jednog velikog kamena na udaljenosti 50 do 70 m, S. je molio da ga ne ubiju, a kada su stali na taj kamen, zapucali su D. G., M. J., Č. S. i M. M. te pucajući kratkim rafalima, ubili S. i A., a on da nije učestvovao u ubistvu ove dvojice već da je stajao kod traktora. A. i S. po navodima optuženog, drugi dan su sahranjeni, sahranili su ih A. N., A. M. i M. M, a njima je pomagao B. D. iz S. K.. U vezi ovih događaja kada se za iste čulo, optuženi je ozbiljne kritike i zamjerke dobio od majke B. Đ. i od strica B. J.. Ista ova grupa ljudi ubila je H. O. sutradan kada je ovaj

izveo svog konja na izvor u namjeri da ga napoji, a on da nije bio tada sa njima niti je sudjelovao u tom ubistvu, ali je poslije od njih čuo kako je ubijen H. O.. Poznato mu je da su srpski vojnici i vojni policajci kupili Bošnjake po selima i vodili ih u K. na saslušanje, a jednog dana u popodnevnim časovima dok je kosio travu, sa kombijem marke "wolswagen", iz K. je dovedena jedna grupa Bošnjaka i taj kombi je prošao putem pored njega i došao na mjesto zv. "C. Z." i nakon kraćeg vremena, na tom mjestu se začula intenzivna pucnjava, a kada se kombi vratio vidio je četvoricu naoružanih vojnika među kojima je prepoznao D. G. i kod kuće A. M. D. je rekao: "Opet su nam Balije postavile barikadu" i tako je još jednom dovedena grupa Bošnjaka kombijem, pa je u dva navrata poubijano oko 30 ljudi Bošnjaka – civila na mjestu zvanom "C. Z.". Optuženi dalje navodi da je do 10.08.1992.godine bio kod kuće u Teritorijalnoj odbrani čuvajući seoske straže, a potom je mobilisan u 17. K. brigadu i otišao na front kod J.. Nakon osvajanja J., prebačen je na front prema B. i na tom frontu ostao je sve do zarobljavanja u S. M.. Kada bi došao kući sa fronta nije imao nikakvih zaduženja.

U svojoj odbrani iznijetoj na glavnom pretresu, optuženi je najvećim dijelom izmijenio svoju odbranu koju je iznio u toku istrage, navodeći da je on u trenutku kada su ubijeni H. S. i H. A., od mjesta događaja bili udaljeni od 500 do 800 m i nalazio se pred kućom B. D. te je čuo pucnje, ali nije znao o čemu se radi. U ovoj grupi od 8 do 9 ljudi, bili su: O. J., Č. S., M. R. i M., a ko ih je tačno ubio, optuženi ne zna. Dalje je naveo da mu ništa nije poznato u vezi ubistva braće H. S.1 i T. te da nije bio kritičnog dan pred kućom H. S. i da ne zna gdje se on krio. Nije poznavao H. E., niti je šta odnio od pokretnih stvari iz njene kuće, a također ništa nije odnio iz bilo koje kuće nekog Bošnjaka - Muslimana. Nije poznavao H. O. te mu nije poznato da li je, kada i kako ubijen, a ne zna ni ko ga je ubio. Obzirom na razlike u odbrani koju je iznio u toku istrage te na glavnom pretresu, a pogotovo u dijelu koje se odnose na ubistva H. S., H. A., H. T. i H. S.1, optuženom je pročitao dio odbrane iz istrage te je pozvan da kaže šta je tačno, da li ono što je naveo u istrazi ili na pretresu i tad je optuženi istakao da je tačno ono što je rekao na glavnom pretresu, da nije učestvovao ni u jednom ubistvu te da nije pljačkao bilo kakvu imovinu iz Bošnjačkih kuća, a prilikom zarobljavanja te u Istražnom zatvoru u Z. pretučen je te je morao prilikom ispitivanja priznati ono što nije učinio.

U dokaznom postupku, u svojstvu svjedoka saslušani su: H. F., H. F.1, C. S., P. S., C. H., H. Z., H. H., B. H., H. I., H. H., B. D., B. H. – H., I. M., K. H., pročitao je iskaz svjedoka H. E., pročitao je nalaz i mišljenje vještaka Rakočević dr Miroslava od 25.04.1997.godine, pročitao je akt zamjenika tužioca Međunarodnog tužioca u Hagu br. INV/1810/t/CS/GB/sf (364) od 10. marta, pročitao je akt Općinskog suda K. br. Kri: 55/96 od 28. 03.1997.godine, izvršen je uvid u rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH, br. Su: 62/97 od 14.03.1997.godine, izvršen je uvid u izvod iz kaznene evidencije za optuženog, pročitao je akt Međunarodnog tribunala u Hagu podpisan od strane zamjenika tužioca Graham T. Blewitt od 17. maja 1996.godine upućen Ujedinjenim nacijama odnosno Karlu Bildu, pročitano je rješenje Osnovnog suda u K. br. Kri: 55/96 od 09.11.1996.godine o eksumaciji i obdukciji pojedinačnih grobnica na lokalitetu S. K. te zapisnik o obdukciji leševa iz pojedinačnih grobnica sa lokaliteta S. K..

Nakon ovako provedenog dokaznog postupka, utvrđeno je slijedeće činjenično stanje:

Krivično djelo - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. KZ-a je tzv. blanketno krivično djelo koje da bi postojalo mora u sebi da sadrži kršenja pravila

Međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, konkretno za ovo krivično djelo kršenja pravila Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme oružanog sukoba iz 1949. godine. O radnjama optuženog iz alineje 1. dispozitiva presude sud dolazi do saznanja iz iskaza svjedoka H. F. i K. H.. Svjedok H. F. u svom iskazu navodi da je u maju mjesecu 1992.godine, optuženi učestvovao u odvođenju veće grupe civila iz S. K. i drugih zaseoka u fiskulturnu salu OŠ "N.M." u K. i da je na lokaciji zemljišta zv. "K." između S. R. i zaseoka B. pretučen K. H. na način da je oboren na zemlju - asfalt i udaran nogama i da je tu bio učestvovao i optuženi. Ovaj svjedok dalje navodi da je on morao maltane preći preko K. H., da su svi civili morali držati ruke iznad glave, da su morali glavu i pogled oboriti prema zemlji, da su tjerani da trče i da pjevaju njihove - Srpske pjesme. Kada su odvedeni u salu OŠ "N.M." u K., tu su ispitivani i tučeni da bi najveći dio civila bio odveden u logor Manjača, a on je sa još 30 do 40 starijih vraćen kući.

Navode ovog svjedoka u svom iskazu potvrđuje i svjedok K. H. ističući da je to bilo u maju mjesecu 1992.godine, da se radilo o grupi od 100 do 150 civila, Bošnjaka - Muslimana, da ih je sprovodila Srpska vojska, da su prilikom sprovođenja morali trčati i pjevati njihove pjesme te da on obzirom na godine i da boluje od astme, nije mogao pratiti grupu i u reonu zemljišta "K." malo je izostao te je pretučen od Srpske vojske.

I ako se ovaj svjedok nije mogao izjasniti da li je prilikom sprovođenja te kada je pretučen bio prisutan i optuženi, sud je prihvatio iskaz svjedoka H. F. kao vjerodostojan jer se iskaz ova dva svjedoka podudaraju u tome da je odvođenje civila bilo u maju 1992.godine, da se radilo civilima iz S. K. i drugih zaseoka, da su prilikom sprovođenja morali trčati i pjevati Srpske pjesme, te da je svjedok K. H. pretučen u reonu zemljišta zv. "K.". Svjedok K. H. je još istakao da je dobro poznao oca optuženog Nebojše Bijelić Č., a optuženog samo iz viđenja te da nije smjeo ni gledati koga tuče jer je morao oboriti pogled prema zemlji za razliku od svjedoka H. F. koji je istakao da je od ranije dobro poznao optuženog pa ga je samim tim mogao i prepoznati, a iskazi ova dva svjedoka podudaraju se kako u vremenu, mjestu tako i u načinu kako je pretučen K. H..

Što se tiče radnji iz alineje 2. dispozitiva presude, u svojoj odbrani iznijetoj u toku istrage, optuženi navodi da je to bilo najvjerovatnije 11.07.1992.godine kada su on i A.S. bez nekog cilja krenuli u selo K., on je sa sobom nosio pušku "papovku", a A. automatsku pušku. Kada su stigli u selo H., ispred kuće vidjeli su H.S. koji se htio sakriti ali su ga oni pozvali te pitali gdje se krije i da li je bio na policijskom ispitivanju. Dalje navodi da im je S. rekao da nije bio na ispitivanju, a pokazao im je bunar gdje se krio u kojem je bio ležaj, nešto hrane te tehničkih stvari, a A. da je ove stvari pokupio i strpao u dvije najlon kese te su krenuli i sa sobom povelu S. na ispitivanje. Kad su došli do škole u selo R. gdje je bila smještena jedna vojna jedinica, odnekud se pojavio D. G. koji je odmah prišao S., prislonio ga uza zid škole i počeo tući. Dok se ovo dešavalo, prišli su i O. J., Č.S., M. J., M. R. i M. N. te su povelu S., tu je bio i optuženi, a sa njima nisu bili D. G. i A. R. koji su otišli u drva. Nakon obilaska par S. gdje nisu našli muškaraca, vratili su se u selo H. i tu vidjeli H. A. koji je bio star oko 20 godina, te su njega i grupu žena koje su bile tu pitali imali li još muškaraca da bi jedna žena otišla i sa njive dovela braću H.S.1 i H.T.. Svu četvoricu H. i to, S, A., S.1 i T. povelu su prema S. D i kada su se udaljili od S. H. 150 do 200 m, najprije je O. J., a potom i Č. S. povikali braći S.1 i T. da bježe, njih dvojica da su se pogledali te pitali gdje da bježe, a potom su sišli sa ceste i

trčeci počeli se penjati uz blagu uzvisinu. Kada su se udaljili 30 do 40 m, da je O. J. svima rekao u smislu "pucajte ili udrite" i u tom trenutku O. J., Č. S., M. M. te on - optuženi, a ne zna da li je još neko, pucali su rafalima u S.1 i T. koji su pogodeni pali, a nisu im prilazili jer su bili sigurni da su mrtvi. Optuženi navodi da je ispucao rafal od 4 do 5 metaka iz automatske puške koju je prethodno bio zamijenio sa A.G. za svoju pušku papovku, a pucao je na način da je pušku stavio u visni desnog kuka te cijev puške usmjerio prema braći T. i S.1 koji su prema njima bili okrenuti leđima te trčeci udaljavali se od optuženog i njegove grupe. Nije siguran da li su njegovi meci pogodili S.1 i T., ali je po navodima optuženog to moguće jer su svi istovremeno iz svojih pušaka ispalili rafal u pravcu ove dvojice. Nakon ubistva braće T. i S.1, vodeći S. i A., uputili su se pješice prema K. i na glavnoj cesti sreli su traktor sa drvima u kojem su bili D. G. i A. R., sreli su se na mjestu zv. "M.G.". D. G. da je rekao da nema potrebe da dalje vode A. i S. te da će tu ostati, naredio je ovoj dvojici da se udalje od puta do jednog velikog kamena 50 - 70 m daleko te da stanu na taj kamen, S. je molio da ga ne ubiju ali su iz svojih pušaka zapucali D. G., M. J., Č. S. te M. M. i pucajući kratkim rafalima, ubili S. i A.. Dok se ovo dešavalo, optuženi navodi da je razgovarao sa A. R. koji se nalazio u traktoru a sutradan S. i A. sahranili su A. M., A. N. te kapetan M. M., a pomagao im je i B. D..

Navode optuženog Bijelić Nebojše, u svojim iskazima potvrđuju i svjedoci, H. F., H. F.1, P. S., H. Z., H. H., H. H.1 i I. M. i H. E.. Oni su saglasni sa navodima optuženog u tome da je u S. H. prvo došao optuženi zajedno sa još jednim srpskim vojnikom, da su primjetili H. S. te ga pitali da li je bio na ispitivanju, a ovaj da im je odgovorio da nije te im je pokazao bunar u kojem se krio, da su odveli S. iz S., i tom prilikom ponijeli vrijednije stvar i iz bunara, da se nakon izvjesnog vremena optuženi ponovo vratio u selo sa grupom vojnika vodeći H. S. koji je bio krvav, da su u S. H. primjetili H. A. te naredili da se pozovu braća H. S.1 i T. koji su radili u polju blizu S., a potom su sa sobom povelu svu četvoricu H. gdje su dvojica ubijeni u neposrednoj blizini S., a dvojica idući prema K. na mjestu zv. "M.G.". Posebno su uvjerljivi u svojim iskazima bili svjedoci H. H. koja je opisala na koji način su joj sa njive pozvani, a potom i odvedeni sinovi H. T. i S.1 pod izgovorom da ih vode na ispitivanje te svjedok H. E. koja je opisala kako je čula da joj je optuženi odveo sina H. S. te kako se optuženi vratio u selo sa grupom srpskih vojnika vodeći joj sina S. koji je bio krvav, a oba ova svjedoka, majke poginulih H. S., T. i S.1 opisale su kako su odveli njih trojicu zajedno sa H. A. te kako se čula pucnjava, da nije odmah niko smieo ići na lice mjesta odakle se čula pucnjava da bi i drugi dan bili pronađeni sva četvorica mrtvi i to A. i T. u neposrednoj blizini S., a S.1 i S. nešto dalje idući putem prema K..

Jedina razlika u odbrani optuženog iz istrage te u iskazima gore navedenih svjedoka je u tome što je optuženi naveo da je učestvovao u lišavanju života braće H. S.1 i T. na način kako je to već navedeno u neposrednoj blizini S. H., dok svi saslušani svjedoci tvrde da su blizu S. H. pronađeni mrtvi H. T. i A., a H. S. i S.1 da su pronađeni mrtvi dalje prema K. na mjestu zv. "M.G.". Svjedoci H. F., H. F.1, P. S., H. Z., H. H., H. I., H. H.3 i B. D., saglasno ističu da su u blizini S. H. nakon što su odvedeni drugi dan pronađeni mrtvi H. A. i T., a idući prema K. na mjestu zv. "M.G.", da su pronađeni H. S.1 i S., a i oni kao i svjedok B. D. istakli su da su A. i T. prenešeni i sahranjeni u mjesnom groblju u selu, a H. S.1 i S. da su ukopani na mjestu zv. "M.G." gdje su i lišeni života, a svjedok B. D. je opisao na koji je način ukopavanje izvršeno jer je i sam u tome učestvovao.

Uvidom u zapisnik o obdukciji leševa iz pojedinačnih grobnica lokacije S. K., Osnovnog suda K. br. Kri: 55/96 od 10.11.1996.godine, utvrđeno je da su sa lokaliteta "G.", a prema iskazima svjedoka radi se o lokalitetu zv. "M.G." ekshumirani, a potom i obducirani leševi H. S. i H. S.1 a na lokalitetu stare džamije ekshumiran je i obduciran H. T. i tom prilikom utvrđeno je da je kod H. T. smrt nastupila nasilno uslijed povrede karličnih organa iz ispaljenog vatrenog oružja, a kroz gore navedeni iskaz saslušanih svjedoka, sud je utvrdio da su i H. T. i H. A. ukopani na lokalitetu stare džamije u mjesnom groblju u selu gdje se i sada nalazi.

Obzirom na iskaz navedenih svjedoka koji su većina bliski srodnici poginulih H. A., T., S.1 i S. i koji su ih veoma dobro poznavali te nalaz o ekshumaciji i obdukciji, sud je utvrdio da je optuženi učestvovao u lišavanju života H. T. i A., a ne T. i S.1 jer su A. i T. nakon lišavanja života pronađeni u blizini S. H., tu ukopani a nakon par dana premješteni i sahranjeni u mjesno groblje pa zbog toga i nije vršena ekshumacija H. A. jer je on sahranjen u mjesnom groblju i zna mu se grob, a H. S.1 i S. svo vrijeme rata bili su ukopani na mjestu zv. "M.G." - "G." i tek poslije rata su ekshumirani. Treba napomenuti i to da je optuženi slabije poznao ubijene što je i sam istakao da je H. S. poznao samo izviđenja te mu se i moglo desiti da navede u svojoj odbrani da je učestvovao u lišavanju života H. T. i S.1 umjesto T. i A. za razliku od saslušanih svjedoka bliskih srodnika četvorice ubijenih H..

Cijeneći sve naprijed navedene dokaze, kao i odbranu optuženog koju je iznio u toku istrage, sud je došao do zaključka da je optuženi u mjesecu julu 1992.godine (najvjerojatnije 11. jula) u S. H. Općina K. u grupi sa O. J., Č. S., M. J., M. R. i M. M. odnosno blizu S. H. učestvovao u lišavanju života civila H. A. i T. pucajući iz svoje automatske puške jedan rafal zajedno sa gore pomenutom grupom srpskih vojnika u leđa dok su se ova dvojica udaljavala te je bio prisutan kada su D. G., M. J., Č. S. i M. M. na mjestu zv. „M.G.“, iz automatskog oružja lišili života civile H. S.1 i H. S..

I ako je optuženi na pretresu održanom 16.04.1997.godine u cijelosti porekao svoje priznanje iz istrage i bilo kakvu vezu sa lišavanjem života četvorice H., pravdajući svoje priznanje prijetnjama i tući od strane policije nakon zarobljavanja u S. M. te dok je bio u Istražnom zatvoru u Z., sud nije prihvatio ovaj dio odbrane optuženog jer je on usmjeren i sračunat ka otklanjanju krivične odgovornosti od optuženog, a u potpunosti je suprotnosti i u kontradikciji sa drugim provedenim dokazima. Naime, optuženi je u toku istrage u tri navrata ispitivan i on je naveo ime srpskog vojnika koji je bio sa njim prilikom odvođenja civila H. S. na "ispitivanje" u K., optuženi je naveo i preostale vojnike i njihova imena koji su bili sa njim prilikom ponovnog dolaska u S. H. te odvođenja iz S. S., S.1, A. i T. za razliku od saslušanih svjedoka koji osim njega nisu prepoznali ni jednog drugog srpskog vojnika, optuženi je opisao na koji način su ova četvorica lišeni života jer niko od svjedoka nije bio prisutan prilikom ubistva ove četvorice civila, optuženi je priznao da se na zapisnicima iz istrage nalaze njegovi potpisi, a iza svakog potpisa stoji da mu je zapisnik pročitao i da optuženi nije imao primjedbi na sadržaj zapisnika. Optužnica je i temeljena najvećim dijelom na odbrani optuženog iz istrage, mada bi se moglo diskutovati i to da optuženi kao neka vrsta kolovođe (što su istakli saslušani svjedoci), odvodi S., ponovo se vraća u selo sa grupom srpskih vojnika i prije i poslije kritičnog događaja tako reći svakodneвно obilazi i selo H. i ostala susjedna sela jer je i sam iz S. R. za razliku od ostalih koje svjedoci nisu poznavali, a učestvuje prema njegovim navodima u lišavanju života samo dvojice H. dok je kod druge dvojice "samo nijemi promatrač", a ostalo

je sporno i ubistvo H. O. koji je prema navodima svjedoka drugi dan ujutro ubijen u S. H. dok je išao na izvor da poji konja, a svjedoci su naveli da ga je ubila ova ista grupa.

Što se tiče radnji optuženog iz alineje 3. dispozitiva presude te pljačkanja imovine iz bošnjačkih kuća, sud svoju odluku zasniva na iskazima saslušanih svjedoka.

Tako svjedok H. E. u svom iskazu navodi da je onog dana kada joj je ubijen sin H. S, optuženi iz kuće pokupio sav stolarski alat od muža M., i to: 4 strujne hoblarice, 2 bušilice, 2 brusilice i sav ostali alat, a drugog dana da se on ponovo vratio u selo te odnio 100 l goriva za vozilo, 30 l motornog ulja te brašno i so i još neke namirnice. Svjedok H. F. u svom iskazu navodi da je optuženi dana, 12.07.1992.godine kada je ubijen njegov otac O., vidio grupu srpskih vojnika u kojoj je bio i optuženi koja je iz kuće N. V. odvezla putnički automobil strane registracije. Navode ovog svjedoka potvrdio je i I. M. koji je rekao da se radilo o vozilu marke "džeta" s tim da on od ranije nije poznao optuženog, ali da nije siguran da optuženi bio u toj grupi. Svjedok C. H. opisao je događaj koji se desio 18.08.1992.godine i tom prilikom je rekao da je optuženi zajedno sa Š. N., D. M. i B. R. na silu od C. S. uzeli 500 DM te da on prepoznao optuženog. I svjedok C. S. u svom iskazu navodi da je njenoj kući dolazila grupa srpskih vojnika, da ih nije mogla prepoznati, da su tražili pare, ali da im ona nije dala novac pa su joj skinuli sa ruke prsten. Svjedok P. S. navodi da je vidjela optuženog kako iz kuće V. D. iznosi jedan video i televizor u boji, a navode ovog svjedoka potvrđuje i B. H. koji je istakao da mu je kćerka S. a koja je udata za V. D., pričala da joj je optuženi iz kuće odnio TV i video, a on sam da je na optuženom vidio kožnu jaknu od zeta V..

I ako je optuženi u svojoj odbrani porekao da je uzimao pokretne stvari iz bošnjačkih kuća, sud je kao tačne prihvatio iskaze svjedoka jer su ovi iskazi u saglasnosti sa drugim dokazima, a svi svjedoci su naveli da je optuženi tako reći svaki dan obilazio njihova sela te je on a i drugi srpski vojnici uzimali su iz njihovih kuća šta im je odgovaralo.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, sud je s pravom zaključio da su se u radnjama optuženog Bijelić Nebojše kako u objektivnom tako i u subjektivnom smislu stekli svi bitni elementi bića krivičnog djela - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. KZ-a jer optuženi kršeći pravila Međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba (cl. 3. t. 1. a. i c., čl. 33. st. 2. a u vezi sa čl. 147. Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme oružanog sukoba iz 1949.godine). U periodu od maja do avgusta 1992.godine, tako reći svakodnevno sa puškom u ruci nekad sam, a nekad u grupi sa srpskim vojnicima, obilazi S. K., H., D. i R. gdje vrši protivzakonito lišavanje slobode civila - Bošnjaka odvođeći ih u K. na "ispitivanje" kojom prilikom se krajnje nehumano odnose prema civilima tjerajući ih da trče, pjevaju srpske pjesme, psujući im Balijsku majku i učestvujući u njihovom fizičkom maltretiranju (K. H. i H. F.), na prevaran način pod izgovorom da ih vodi na ispitivanje, odvodi H. S. koji je pretučen a potom H. A. te sa njive braću H. S.1 i T. te učestvuje u lišavanju života H. A. i T. zajedno sa O. J., Č. S. M. J., M. R. i M. M., a bio je prisutan kada su ubijeni H. S. i S.1. Prilikom obilaska sela, civili su tjerani van iz kuća, uglavnom žene i djeca (jer su muškarci bježali u šumu i krili se). Tom prilikom su ih postrojavali iz kuća uzimali što im treba, a u dispozitivu presude je navedeno koje je sve pokretne stvari optuženi sam ili u grupi uzeo, a pojedini svjedoci su istakli da su ženama skidane marame i uzimat zlatni nakit. Nekad sam, a nekad u grupi optuženi je bio neka vrsta vođe jer su po izjavama svjedoka samo njega poznavali i on je svjestan da

ovakvim svojim radnjama i postupcima bio sam ili u grupi, prema civilnom bošnjačkom stanovništvu za vrijeme ratnog stanja čini predmetno krivično djelo, što znači da je postupao sa direktnim umišljajem.

Da u radnjama optuženog ima elemenata ozbiljnog kršenja Međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba prema civilnom stanovništvu, a prema tome da stoji i utuženo krivično djelo, vidljivo je i po tome što je Međunarodni tribunal za ratne zločine počinjene na teritoriji bivše Jugoslavije sa sjedištem u Hagu, dao suglasnost nacionalnom - ovom sudu za vođenje krivičnog postupka protiv optuženogodine

Sud je odbio prijedlog Kantonalnog tužilaštva da se iziđe na lice mjesta te da se utvrdi lokacija na kojoj su ubijeni H. S., A., S.1 i T. te H. O. jer su u toku postupka iz provedenih dokaza tačno utvrđeni lokaliteti gdje su navedena lica ubijena, a utvrđeno je da su H. A. i T. nekoliko dana nakon ubistva prenešeni u mjesno groblje pored džamije gdje se i sada nalaze, a da su nakon prestanka ratnih dejstava H. S.1 i S. u novembru 1996.godine ekshumirani i obducirani, pa sa samim tim njihovi leševi ne nalaze na mjestu gdje su ubijeni.

Odbijen je i prijedlog branioca optuženog da se od Međunarodnog komiteta crvenog krsta zatraži podatak kada je optuženi evidentiran kod njih i da li mu je vršena posjeta u decembru 1995.godine i januaru 1996.godine jer ovaj prijedlog nema veze sa samim optuženim te radnjama koje mu se stavljaju na teret, a odbijen je i prijedlog da se pribavi vojna knjižica od kada je optuženi mobilisan u vojsku Republike srpske jer taj podatak nije sporan i optuženi je sam priznao da je mobilisan 10.08.1992.godine, a da je kao član SDS-a zadužio poluautomatsku pušku "papovku" u aprilu 1992.godine i da je do mobilizacije bio pripadnik TO-a.

Prilikom odmjeravanja kazne, sud je uzeo u obzir sve okolnosti predviđene čl. 41. KZ-a, koje utiču da kazna bude veća ili manja (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti).

Od olakšavajućih okolnosti, sud je uzeo u obzir porodične prilike optuženog, da je oženjen, otac troje mladb. djece te da je kao izbjeglica i bez imovine, prije zarobljavanja sa porodicom živio u B. L. gdje mu se porodica i sada nalazi. Od otežavajućih okolnosti, sud je uzeo u obzir da je optuženi osuđivan, da je djelo počinio prema svojim komšijama-civilima Bošnjacima iz susjednih sela, težinu posljedica koje su nastupile, odvođenje civila u logor koji su tamo mučeni i ubijani, pljačkanje imovine iz kuća, a optuženi je sam učestvovao u lišavanju života civila H. S. i T., a bio je prisutan kada su ubijeni i H. S. i S.1. Cijeneći sve naprijed navedene olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, a prije svega stepen krivične odgovornosti optuženog, vrijeme i način izvršenja, jačinu ugrožavanja, pobude iz kojih je djelo učinjeno (samo zato što se radi o Bošnjacima - Muslimanima), sud je zaključio da se samo efektivnom kaznom zatvora u trajanju od 20 godina može postići svrha kažnjavanja u vidu generalne i specijalne prevencije i da će ovakva kazna imati vaspitan karakter i na optuženog, a pogotovo na druge da ne čine ovakvu vrstu krivičnih djela.

Odluka suda o uračunavanju pritvora temelji se na citiranom zakonskom propisu iz dispozitiva presude.

Sud je obavezao optuženog da plati troškove krivičnog postupka u iznosu od 99.442 BH dinara, a koji se odnose na troškove vještačenja i dolaska svjedoka u sud, a prilikom odlučivanja o paušalu, sud se rukovodio težinom krivičnog djela.

ZAPISNIČAR

Sulić Zlatka

PREDSJEDNIK

VIJEĆA

Hodžić Fikret

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 8 dana Vrhovnom sudu Federacije BiH u Sarajevu, a putem ovog suda.